שנאמר פעלתי אני עמהם. גני עובד לחדוש קא משני בנדבי הימים וקא משני ממעיל והיכא תשעית כל אחת יתירה שאף הם ממעיל ומרבע הוסיף עליהם שמונה כנים הרמשונים הרי שבעים ושנים לעובד לחדוש: **פדותך אם שפעה.** כגון מכאשר שפקת למלוך במחזקה: **שלטריכא לההוא שפעה.** להיות לחמך מהם לפם ישיבה: **שלמריכא לההוא גברי.** הוצרכו להם מכמים: **סיני.** היו קורין לרב יוסף שהיה נקי בכריימות הרבה: **עוקר הרים.** לרבה בר נחמני שהיה ממודד יותר בפלפול: **למרי חציא.** למי שקבע מבואה למכור כלומר למי שקבע שמועות:

דשמרי ליה כלנדא. לרב יוסף: **מלכא פרסין אנין.** אמר מר מלמוך מחלה לחמות לפוף שמחים ונדמה מפני השעה ולא אכה למלוך והשעה עמדה לו שלא הפסיק שנותיו בכך: **לומנא לביתיה לא קרא.** לא נהג כל לומן השנים שום לד שרוה וכשהיה צריך להקיז דם היה הולך לבית הרופא ולא היה שולח לבא אליו: **שימו בעוני הקורה.** אם בא לטלטלה ממקום למקום לאחה בבנין. כלומר יעקב שכל הבנים שלו וטרח בגידולם יבקש עליהם רחמים: **בנפטר מן הפת.** כשהיו מוליכים לרועות ממקום למקום לבקונסה היו מלוים אותו מעיר לעיר ומחרים אלו ואחרים מלוים אותו מסס ואלאה והמחרים קרי נפטרים טוטין לשון להפטר ממנו: **אין לפס מנוסה.** מיפיפה ליפיפה וממדמדם למדמם:

הדרן עלך הרואה

וסליקא לה מסכת ברכות

אחר השלמת המסכתא יאמר זה ויועיל לזכרון בעזרת השם יתברך

ג) הַדְּרָן עֲלָךְ מַסֶּכֶת בְּרָכוֹת וְהַדְּרָךְ עָלָיו. דִּבַּרְתָּ עֲלֵיכֶם מַסֶּכֶת בְּרָכוֹת וְדִבַּרְתָּ עֲלֵיהֶן. לֹא נִתְנַשֵּׁי מִינָךְ מַסֶּכֶת בְּרָכוֹת וְלֹא תִתְנַשֵּׁי מִינָן לֹא בְּעַלְמָא הָדֵין וְלֹא בְּעַלְמָא דְּאָתֵי:

אמר כן שלשה פעמים ואחר כך יאמר:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּהֵא תּוֹרָתְךָ אֻמָּנוּתֵנוּ בָּעוֹלָם הַזֶּה וּתְהֵא עַמָּנוּ לְעוֹלָם הַבָּא. ד) חָנִינָא בַּר פָּפָּא רַבִּי בַּר פָּפָּא נַחְמָן בַּר פָּפָּא אַבָּא מָרִי בַּר פָּפָּא רַפְרָם בַּר פָּפָּא רְכִישׁ בַּר פָּפָּא סוּרְחָב בַּר פָּפָּא אַדָּא בַּר פָּפָּא דְּרוּ בַּר פָּפָּא:

הַעֲרֶב נָא יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת דִּבְרֵי תוֹרָתְךָ בְּפִינוּ וּבְפִיפִיּוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְנִהְיֶה כֻּלָּנוּ אֲנַחְנוּ וְצֶאֱצָאֵינוּ וְצֶאֱצָאֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל כֻּלָּנוּ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ וְלוֹמְדֵי תוֹרָתֶךָ: מְאִירֵי תְּחַכְּמֵנִי מִצְוֹתֶיךָ כִּי לְעוֹלָם הִיא לִי: יְהִי לִבִּי תָמִים בְּחֻקֶּיךָ לְמַעַן לֹא אֵבוֹשׁ: לְעוֹלָם לֹא אֶשְׁכַּח פִּקּוּדֶיךָ כִּי בָם חִיִּיתָנִי: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ לַמְּדֵנִי חֻקֶּיךָ: אָמֵן אָמֵן אָמֵן סֶלָה וָעֶד:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁשָּׂמְתָּ חֶלְקֵנוּ מִיּוֹשְׁבֵי בֵּית הַמִּדְרָשׁ וְלֹא שַׂמְתָּ חֶלְקֵנוּ מִיּוֹשְׁבֵי קַרְנוֹת. שֶׁאָנוּ מַשְׁכִּימִים וְהֵם מַשְׁכִּימִים. אָנוּ מַשְׁכִּימִים לְדִבְרֵי תוֹרָה וְהֵם מַשְׁכִּימִים לְדִבְרֵי בַטָּלִים. אָנוּ עֲמֵלִים וְהֵם עֲמֵלִים. אָנוּ עֲמֵלִים וּמְקַבְּלִים שָׂכָר וְהֵם עֲמֵלִים וְאֵינָן מְקַבְּלִים שָׂכָר. אָנוּ רָצִים וְהֵם רָצִים. אָנוּ רָצִים לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא וְהֵם רָצִים לִבְאֵר שַׁחַת. שֶׁנֶּאֱמַר וְאַתָּה אֱלֹהִים תּוֹרִידֵם לִבְאֵר שַׁחַת אַנְשֵׁי דָמִים וּמִרְמָה לֹא יֶחֱצוּ יְמֵיהֶם וַאֲנִי אֶבְטַח בָּךְ:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי בְּשֵׁם שֶׁשָּׁעַזַרְתַּנִי לְסַיֵּם מַסֶּכֶת בְּרָכוֹת כֵּן תַּעַזְרֵנִי לְהַתְחִיל מַסֶּכְתּוֹת וּסְפָרִים אֲחֵרִים וּלְסַיְּמָם לִלְמֹד וּלְלַמֵּד לִשְׁמֹר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת כָּל דִּבְרֵי תַלְמוּד תּוֹרָתֶךָ בְּאַהֲבָה. וְזָכוּת כָּל הַתָּנָּאִים וַאֲמוֹרָאִים וְתַלְמִידֵי חֲכָמִים יַעֲמוֹד לִי וּלְזַרְעִי שֶׁלֹּא תָמוּשׁ הַתּוֹרָה מִפִּי וּמִפִּי זַרְעִי וְזֶרַע זַרְעִי עַד עוֹלָם. וְתִתְקַיֵּם בִּי בְּהִתְהַלְּכֶךָ תַּנְחֶה אוֹתָךְ בְּשָׁכְבְּךָ תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ וַהֲקִיצוֹתָ הִיא תְּשִׂיחֶךָ. כִּי בִי יִרְבּוּ יָמֶיךָ וְיוֹסִיפוּ לְךָ שְׁנוֹת חַיִּים: אוֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ בְּשְׂמֹאלָהּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַּשָּׁלוֹם:

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ דְּהוּא עָתִיד לְאַחֲדָא, וּלְאַחְיָא מֵתַיָּא, וּלְאַסָּקָא לְחַיֵּי עָלְמָא, וּלְמִבְנֵא קִרְתָּא דִּירוּשְׁלֶם, וּלְשַׁכְלֵל הֵיכְלֵיהּ בְּגַוָּהּ, וּלְמֶעְקַר פּוּלְחָנָא נוּכְרָאָה מֵאַרְעָא, וּלְאָתְבָא פּוּלְחָנָא דִּשְׁמַיָּא לְאַתְרֵיהּ, וְיִמְלֵיךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמַלְכוּתֵיהּ וְיַקְרֵיהּ, וְיַצְמַח פֻּרְקָנֵהּ וִיקָרֵב מְשִׁיחֵהּ. בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב, וְאִמְרוּ אָמֵן. יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא. יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלַּל שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. לְעֵלָּא מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן: עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבָּנָן, וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן, וְעַל כָּל מָאן דְּעָסְקִין בְּאוֹרַיְתָא, דִּי בְאַתְרָא (קַדִּישָׁא) הָדֵין וְדִי בְכָל אֲתַר וַאֲתַר, יְהֵא לְהוֹן וּלְכוֹן שְׁלָמָא רַבָּא וְחִנָּא וְחִסְדָּא וְרַחֲמֵי וְחַיֵּי אֲרִיכֵי וּמְזוֹנֵי רְוִיחֵי וּפֻרְקָנָא מִן קֳדָם אֲבוּהוֹן דִּי בִשְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אָמֵן: עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

מזוזה בימינו, ארבע ציציות בטליתו, הוא שרויד אומר שבע ביום הלליתי, ואומר תינה מלאך ר״י סביב ליראיו ויחלצם.
סליק ס״ם וסליקא לה ס״ר ר״ת מסכתא ברכות לס״ם

מסורת הש״ס

ב) [ברכות יג.], ג) פירוכין נ.,
ג) [מ״ק יב.] הוריות יד., ד) [ב״ב קמה.], ה) [מ״ק כט. ע״ב],
ו) מג״א מ׳ ק׳ ק״ט סק״ט,
ז) [מכ״ק פ״ד מהלכ׳ ל״ד],
ח) [מ״ק כט. ע״ב], ט) שם,
י) ישמות קכה: נחל קדומים: תמיד לג: כריתות ה״ב, ל) [ב״ק נב.] [פי׳ הגון על זה תתמה כמ״ש החיים שאינכר לאחי הגאון מהרי״ל מפרמלא בספר זכויות מ״ח פ״ג], כ) [בשיטת ושוף הגאות הרמ״ה ז״ל וכן כתב ס״ם בביאור מאור הלכות שמות הלכות], מ) [בשיטת פ״ח הוא פ״ם].

הגהות הב״ח

(ס) גם׳ שנאמר פעלתי הקמיעי כי נרכו מלכים וכתיב כל מלך מבני עובד לחדש המה וגו׳ עכ״מ:

גליון הש״ס

גם׳ כל החזק את השעה. מג״א סי׳ רסי׳ קט ס״ק מ): שם כל הגהנה מסעודה מג״א שוף סי׳ קנ ולבוש סקט״ם סק״ט:

מוסף רש״י

כל הדרוך את השעה. מתינע לטעשיר ולהמגדל ורוחה שעיט מגלח, וקף על פי כן מחר והולך למרחקים ומכניס עמהן לנטוחות (עירובין יג:), **וכל הנדחה מפני השעה שעה נדחת מפניו.** ובעירובין שם: שפר פעמים לי, לאחר זמן ואין מגלחין בו שפר מגלחת (שם), סיני. סהיה נקי במשניות ובכריתות (עירובין ל.) מי שפעה מעשה וכריימת סדוריו לו כשתינתן מהר סיני (הוריות יד.) קפדות מפיו כשתינתן מהר סיני שמפתן מרגו לגל לא היה מפולפל כרבה (רש״י בע״י). **עוקר הרים.** דתריץ ומפולפל בתוריס תמ״ם שתן מעשה וכריימת סדוריו לו כל כך (הוריות שם). **שהכל צריכין למרי חציא.** מלמד רב יוסף שהיה עומד בכריימת סדוריו לו מפי המפולפה כשתינתן מהר סיני, ומעשה וכריימת מגוחין בכיוכים (כתי״ו). מלך רבה עשרין ותרתי שנין. ומת ריש רב יוסף בגלם (כתובות מב:). **אפילו אומנא לביתיה לא קרא.** שלא לבא לעשוק שדינה בפעמי כל מותן השנים שמלך רבה לפילו בכפי שרגילת. שלא לבא להביא שום מותן למוך ניסר. שלא כשהיה רופא לבקר אם היה מותן על בניתיה דרבה ואם היה מקח, אחת דבריהן שלא לבא לעשות שדינות בפעמי כל מותן שנים שמלך רבה. כלומר שלא היה לו פנאי לבקר עצמו שלא היה עוסק כל שעה בתורה לפני רבה (הוריות יד.). **בעבירה של קורה.** אם בא לטלטלה ממקום למקום לו בתחה בגנין שיהא נופל רוב מבני הקורה, הכי נמי יעקב אבינו היה נופל בכל הקורה, שכבל של גידול בנים הביאו לידי שבעה בני אלופי הדבר שלא יעקב. **נזכות לא יכשל.** (רש״י בע״י). **ילכו מחיל אל חיל.** שילכו ילכו מחיל אל חיל, ומשמע משום דילכו מבנים לכשכם, אל חיל דבנים המגדלים, לפיכך וכתן שיעלה אל אלהים בציון (רש״י בע״י).
הדרן עלך הרואה לברכות

רבינו חננאל

... רעוד אמר ר׳ אבון כל הדוחק את השעה שעה מרחקתו. [מ]אבשלום שדחק השעה ויצא ונחלה, וכל הנדחה מפני שעה שעה נדחית מפניו, מדרבה ורב יוסף. רב יוסף סיני, פירוש [בירור] גמר ההלמוד כהלכה למשה מסיני. ר[בה עון]קר הרים, אי זה מהן קודם לשורה. (שלו]חו להו מארץ ישראל (סיני קודם שהכל צריכין למרי חציא. כלו]מר הכל צריכין [ללמוד ולידע הכי לא קבל עליה רב יוסף למיהב בריישא. מלך רבה כ״ב שנין ומית בר ארבעין

תורה אור השלם

1. עַמִּיאֵל הַשְּׁשִׁי יִשְׂשכָר
הַשְּׁבִיעִי פְּעֻלְתִּי הַשְּׁמִינִי כִּי
בֵרְכוֹ אֱלֹהִים:
דברי הימים א כו ה
2. כָּל אֵלֶּה מִבְּנֵי עֹבֵד אֱדֹם
הֵמָּה וּבְנֵיהֶם וַאֲחֵיהֶם אִישׁ
חַיִל בְּכֹחַ לַעֲבֹדָה שִׁשִּׁים
וּשְׁנַיִם לְעֹבֵד אֱדֹם:
דברי הימים א כו ח
3. יַעֲנְךָ יְיָ בְּיוֹם צָרָה יְשַׂגֶּבְךָ
שֵׁם אֱלֹהֵי יַעֲקֹב: תהלים כ ב
4. וַיִּקַּח יִתְרוֹ חֹתֵן מֹשֶׁה עֹלָה
חֲתָכִים לֵאלֹהִים וַיָּבֹא אַהֲרֹן
וְכֹל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל לֶאֱכָל לֶחֶם
עִם חֹתֵן מֹשֶׁה לִפְנֵי
הָאֱלֹהִים: שמות יח יב
5. וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה וַיָּשֶׁב אֶל חֹתְנוֹ
וַיִּשְׁאַל לוֹ אִישׁ לְשָׁלוֹם וַיָּבֹא
הָאֹהֱלָה: שמות יח ז
6. וַיֹּאמֶר לוֹ הָמֵלֶךְ לָךְ
בְּשָׁלוֹם חָכָם וְחֹלֶךְ חֲבֵרוֹת:
שמואל ב טו ז
7. וְאַתָּה חֲבוֹא אֶל אָבְתֵיךָ
בְּשָׁלוֹם תִּקָּבֵר בְּשֵׂיבָה טוֹבָה:
בראשית טו טו
8. יִלְכוּ מֵחַיִל אֶל חַיִל יֵרָאֶה
אֶל אֱלֹהִים בְּצִיּוֹן:
תהלים פד ח
9. וְכָל בְּנֵיךְ לִמּוּדֵי יְיָ וְרַב
שְׁלוֹם בָּנָיִךְ: ישעיהו נד יג
10. שָׁלוֹם רָב לְאֹהֲבֵי תוֹרָתֶךָ
וְאֵין לָמוֹ מִכְשׁוֹל:
תהלים קיט קסה
11. יְהִי שָׁלוֹם בְּחֵילֵךְ שַׁלְוָה
בְּאַרְמְנוֹתָיִךְ: תהלים קכב ז
12. לְמַעַן אַחַי וְרֵעָי אֲדַבְּרָה
נָּא שָׁלוֹם בָּךְ: תהלים קכב ח
13. לְמַעַן בֵּית יְיָ אֱלֹהֵינוּ
אֲבַקְשָׁה טוֹב לָךְ:
תהלים קכב ט
14. יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ
אֶת עַמּוֹ בַּשָּׁלוֹם:
תהלים כט יא

רבינו נסים

תלמידי חכמים אין להם מנוחה. בגמרא דבני מערבא במסכת שבועות בפרק רבועי פירשו כי זו היא (משבחין) [שפשבחין] ומקלסין וגורסין בתורה בראשית ר׳ יונה בשם ר׳ חייא בר אשי עתידין חברין להתיגע מבחי כעסיות לבחי מדרשות מאי טעמא דכתיב (תהלים פד) ילכו מחיל אל חיל:
סליקא לה להא מסכתא

רבינו חננאל (המשך)

שנין. אשתכח דמלך בר י״ח שנין. רעוד אמר ר׳ אבון, כל הנהנה מסעודה שתלמידי חכמים שרוי בתוכה כאילו נהנה מזיו השכינה, שנ׳ ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם, וכי לפני האלהים אכלו והלא לפני משה אכלו, אלא ללמדך שכל הנהנה מסעודה שתלמידי חכמים שרוי בתוכה כאילו נהנה מזיו השכינה. אמר ר׳ לוי הנפטר מן התי לא יאמר לו לך לשלום אלא לך בשלום, שנ׳ ואתה תבוא אל אבותיך בשלום. כל היוצא מן הכנסת תקנכם לביתו] המדרש (ושוקק) בתורה עליו הכתוב אומר ילכו מחיל אל] חיל וגו׳. ירחשלמי: תני [בשם רבי מאיר] אין אחד [מישראל שאינו עושה מאה מצות בכל יום, קורא קריית שמע שחרית וערבית ומברך למניחים תפילין בראשו ובזרועו, שנ׳ ועתה ישראל מה ה׳ אלהיך שואל מעמך כי אם ליראה וגו׳ וכתיב ויאמר משה אל העם אל תיראו וגו׳ ואומר ויראת מאלהיך, מברך. וכן היה אומר אין אחד מישראל שאין מצות מקיפות אותו, תפילין בראשו ובזרועו, צנ א פופ״ש פ״ט סי׳ קנה סעיף ג:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com